

پژوهش در جراحی

شیوع (Prevalence) یعنی چه و چگونه محاسبه می‌شود؟

ترجمه و تلخیص و بازنگاری: دکتر سیدعباس میرمالک^{*1}

چکیده:

به تعداد کل موارد موجود یک بیماری در یک جمعیت معین در یک بازه معین خاص که شامل موارد قدیم و جدید می‌شود شیوع می‌گویند.^{1 و 3-5 و 7}

مقدمه

چنانچه در یک بازه زمانی تعداد موارد بیماران کشف شده (مثلاً سرطان معده) را ثبت کنیم، شیوع سرطان معده را در جمعیت مورد مطالعه بیان کرده‌ایم و چنانچه بر جمعیت مورد مطالعه تقسیم کنیم درصد شیوع (سرطان معده) را ابراز کرده‌ایم.^{1-3 و 5 و 7} نحوه محاسبه از تقسیم کل موارد بیماری بر تعداد کل جمعیت مورد مطالعه به دست می‌آید.

انواع شیوع

الف. شیوع نقطه‌ای: به تعداد موارد موجود در یک زمان خاص گفته می‌شود. مثلاً وزارت بهداشت اعلام می‌کند که در حال حاضر N مورد بیمار سرطان معده‌ای در کشور داریم.^{3 و 5 و 8}
ب. شیوع دوره‌ای: به تعداد کل موارد موجود در یک دوره زمان مشخص اطلاق می‌شود. مثلاً وزارت بهداشت اعلام می‌کند که در سال گذشته N مورد سرطان معده داشته‌ایم.^{2 و 6 و 8}

در شرایطی که بروز و جمعیت ثابت باشد و مهاجرت رخ ندهد (به مقاله شماره پاییز 1404 مراجعه شود). شیوع را می‌توان از حاصل ضرب بروز (Incident) در طول دوره بیماری به دست آورد. در این روش باید عوامل مداخله‌گر و تورش (Bias) های محاسبه را در نظر گرفت. برای مثال اگر شیوع آلودگی به ویروس HIV را در یک کشور پیشرفته و یک کشور عقب مانده را مقایسه کنیم ممکن است تقریباً به یک اندازه باشد، اما هرگز نمی‌توان گفت که جمعیت بیماری در هر دو کشور یکسان است، زیرا

نویسنده پاسخگو: دکتر سیدعباس میرمالک

تلفن: 88787561

Email: amirmalek@iautmu.ac.ir

mirmalek34@gmail.com

[doi: 10.22034/ij.s.2025.738063](https://doi.org/10.22034/ij.s.2025.738063)

^{*1} استادیار گروه جراحی عمومی، دانشگاه علوم پزشکی آزاد اسلامی، واحد تهران

تاریخ وصول: 1404/08/20

احتمالاً علت این پدیده این نیست که آلودگی در هر دو کشور به یک اندازه رخ می‌دهد (بروز). بلکه در کشور پیشرفته موارد اندکی هم که رخ می‌دهند به دلیل سطح بالای سلامت عمومی تقریباً به اندازه افراد سالم عمر می‌کنند (افزایش دوره) و در نتیجه مقدار شیوع بیشتر محاسبه می‌شود. برعکس در کشور عقب مانده زیاد بودن شیوع ربطی به دوره ندارد، زیرا اکثر مبتلایان زود می‌میرند و علت اصلی افزایش شیوع، بروز موارد جدید است.⁸⁻¹

کاربرد محاسبه شیوع در نشان دادن بار کلی یک بیماری در یک جمعیت مورد مطالعه و ارزیابی نیازهای بهداشتی و منابع مورد نیاز برای مدیریت بیماری در جمعیت‌های مورد مطالعه مختلف یا در دوره‌های زمانی متفاوت است.^{3و6و9}

تفاوت‌های بروز و شیوع

شیوع (Prevalence) نشان می‌دهد که چقدر بیماری در حال حاضر وجود دارد در حالی که بروز (Incident) نشان می‌دهد که با چه سرعتی موارد جدید بیماری ایجاد می‌شوند.

شیوع تحت تاثیر طول مدت بیماری قرار می‌گیرد. اگر بیماری طولانی مدت باشد، شیوع افزایش می‌یابد حتی اگر بروز کم باشد. بروز برای مطالعه عوامل خطر (Risk) و علل بیماری مهم است، زیرا نشان می‌دهد که چه تعداد افراد و تحت چه شرایطی در معرض خطر ابتلا به بیماری قرار می‌گیرند.

به عنوان مثال اگر یک بیماری مزمن با طول عمر طولانی وجود داشته باشد، پریوالانس آن ممکن است بالا باشد حتی اگر بروز آن پایین باشد (مانند فشار خون بالا).

از طرف دیگر اگر یک بیماری حاد با دوره کوتاه مدت وجود داشته باشد و بروز آن بالا باشد (مانند اسکیمی عروق قلب) با مرگ و میر زیادی همراه باشد، پریوالانس آن ممکن است پایین باشد.^{2و4و6و9}

References:

1. <https://www.edit95.com/key-concepts-of-Statistics#Variable>.
2. <https://fa.wikipedia.org/wiki/بَرُوز> -
(همه گیرشناسی (%E2%80%8C).
3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Prevalence>.
4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Prevalence> -
(Epidemiology).
5. <https://meditorha.com/blog/definitions>.
6. <https://takeadetour.blogspot.com>.
7. <https://abadis.ir>.
8. <https://www.ir.translate.com>.
9. <https://habbastabor.blogfa.com>.